

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія та культура світових цивілізацій

Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 15 від 24.06. 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія та культура світових цивілізацій
Освітньо-професійна програма	Готельно-ресторанна справа
Спеціалізація	–
Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 30 год. Семінарські заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=73&id_cou=139

2. Опис дисципліни	
Предметом вивчення дисципліни є історичний процес розвитку суспільства в цілому, сукупність явищ суспільного життя в їх фундаментальних вимірах (зародження і розвиток державності, права, соціальних структур, економічних систем, відповідних типів ментальності, нагромадження культурних цінностей тощо). Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Історія та культура світових цивілізацій від найдавніших часів до середини V ст. н.е.; 2. Світові цивілізації в епоху Середньовіччя, Нового та Новітнього часу. Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів уявлення про світові цивілізації в їх фундаментальних вимірах (зародження і розвиток державності, права, соціальних структур, економічних систем, відповідних типів ментальності, нагромадження культурних цінностей). Теоретичні знання, отримані під час вивчення дисципліни, повинні сприяти формуванню чіткого уявлення про шляхи розвитку суспільства, його закономірності та відмінності, що дасть змогу не лише визначити негативні та позитивні тенденції цього процесу, але й усвідомити можливі шляхи виходу людства з сучасних світових криз.	
Компетентності: ЗК 01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності	
Програмні результати навчання: РН 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	

3. Структура курсу			
№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу «Історія світових цивілізацій». Поняття цивілізації. Теорії цивілізацій	Розуміти визначення та еволюцію поняття «цивілізація», знати її ознаки. Розуміти основні відмінності між глобальною, світовими та локальними цивілізаціями. Знати структуру цивілізацій. Розуміти особливості	Питання, тести, самостійна практична робота

		розгорання цивілізацій в часі та просторі.	
2.	Тема 2. Річкові цивілізації Месопотамії і Стародавнього Єгипту	Вміти аналізувати вплив природно-кліматичних умов на формування та розвиток річкових цивілізацій. Знати основні етапи історичного розвитку цивілізацій Межиріччя та Стародавнього Єгипту. Знати основні пам'ятки архітектури та мистецтва Шумеру, Аккаду, Вавилонії, Ассирійської імперії, архітектуру та монументальне мистецтво Стародавнього Єгипту. Знати найвідоміші досягнення Месопотамії та Стародавнього Єгипту у сфері духовної культури та наукових знань.	Питання, тести, самостійна практична робота
3.	Тема 3. Трипільсько-кукутенська цивілізація	Знати основні підходи до вивчення цивілізації Трипілля-Кукутені, етапи її історичного розвитку, найвідоміші надбання матеріальної та духовної спадщини.	Питання, тести, самостійна практична робота
4.	Тема 4. Стародавня Індія	Вміти аналізувати вплив природно-кліматичних умов на формування та розвиток цивілізації Стародавньої Індії. Знати основні етапи історичного розвитку Індійської цивілізації. Знати особливості варново-кастової системи давньоіндійського суспільства. Вміти аналізувати значення релігії в духовному житті індійців (ведизм, буддизм, джайнізм, індуїзм). Знати найвідоміші пам'ятки архітектури та мистецтва Стародавньої Індії. Розуміти вплив Стародавньої Індії на країни Центральної та Східної Азії.	Питання, тести, самостійна практична робота
5.	Тема 5. Стародавній Китай	Знати природно-географічні та історичні умови розвитку китайської цивілізації. Знати етапи розвитку Давньокитайської цивілізації, ключові досягнення матеріальної і духовної культури. Розуміти роль і місце давньокитайської цивілізації у світовій історії.	Питання, тести, самостійна практична робота
6.	Тема 6. Стародавній Іран	Знати етапи історичного розвитку Стародавнього Ірану. Мати уявлення про загальні риси, основні пам'ятки та стилеві особливості архітектури Стародавнього Ірану. Розуміти значення цивілізації Стародавнього Ірану у світовій історії.	Питання, тести, самостійна практична робота
7.	Тема 7. Антична Давньогрецька цивілізація	Усвідомлювати природно-кліматичні та геополітичні чинники розвитку античного (давньогрецького, елліністичного) світу. Знати особливості періодизації античної історії. Розуміти характерні риси та особливості Афіньської демократії. Знати основні досягнення матеріальної та нематеріальної культури Стародавньої Греції. Усвідомлювати значення давньогрецької цивілізації.	Питання, тести, самостійна практична робота
8.	Тема 8. Антична Давньоримська цивілізація	Знати етапи історичного розвитку Давньоримської цивілізації. Усвідомлювати особливості світогляду та духовного світу стародавніх римлян.	Питання, тести, самостійна практична робота

		Знати ключові досягнення Стародавнього Риму у сфері науки та технологій, найвідоміші архітектурні пам'ятки. Розуміти культурно-історичне значення римського права. Усвідомлювати значення Давньоримської цивілізації для розвитку людства.	
9.	Тема 9. Візантійська середньовічна цивілізація	Знати етапи формування візантійської історії. Розуміти особливості функціонування держави імперського типу як основи Візантійської цивілізації. Розуміти культурно-історичний феномен ідеології «візантизму», її головні ознаки. Усвідомлювати цивілізаційні наслідки падіння Константинополя у 1453 р.	Питання, тести, самостійна практична робота
10.	Тема 10. Західноєвропейська середньовічна цивілізація	Знати особливості та етапи епохи Середньовіччя (V–XV ст.). Розуміти особливості соціальної структури феодального суспільства. Знати найвизначніші пам'ятки архітектури європейського Середньовіччя. Усвідомлювати значення європейських університетів у контексті цивілізаційного розвитку. Розуміти роль християнської релігії та церкви в житті середньовічної Європи. Усвідомлювати особливості і наслідки кризи європейського середньовічного суспільства.	Питання, тести, самостійна практична робота
11.	Тема 11. Західноєвропейська цивілізація Нового часу	Знати періодизацію, специфіку та суперечності епохи Відродження. Розуміти досягнення в технологіях, освіті та науці. Знати найвідоміші зразки мистецтва епохи Відродження та його найвідоміших представників. Знати пам'ятки архітектури та літератури Ренесансу. Розуміти передумови та причини Великих географічних відкриттів. Знати головні географічні відкриття кінця XV–XVI ст. Усвідомлювати значення Великих географічних відкриттів, їх вплив на західноєвропейську цивілізацію. Розуміти вплив протестантизму на долю європейської цивілізації. Знати характерні риси епохи Просвітництва.	Питання, тести, самостійна практична робота
12.	Тема 12. Доколумбові цивілізації Центральної та Південної Америки	Знати специфіку історичного процесу Нового Світу. Розуміти культурно-історичний образ та культурний спадок майя. Знати розташування, спосіб життя, світосприйняття, культурну спадщину ацтеків. Знати типи пам'яток, основні артефакти, стильові особливості архітектури Стародавньої Америки.	
13.	Тема 13. Індустріальна цивілізація XIX–XX ст.: загальносвітові тенденції, регіональні особливості розвитку	Розуміти роль та значення Великої французької революції (1789–1799) в історії західноєвропейської цивілізації. Знати особливості становлення та розвитку індустріального суспільства (XIX ст.). Знати основні здобутки європейської освіти і науки в другій пол. XVIII–XIX ст. Розуміти основні політико-ідеологічні доктрини XX ст.: лібералізм, консерватизм, соціалізм, комунізм,	

		фашизм, націоналізм.	
14.	Тема 14. Арабо-ісламський світ та цивілізаційний процес	Знати історичні умови зародження ісламської цивілізації. Усвідомлювати особливості ісламу як основи арабської цивілізації. Розуміти характерні риси мусульманського світогляду. Усвідомлювати вплив арабо-ісламської цивілізації на Європейський континент та світовий цивілізаційний процес.	
15.	Тема 15. Постіндустріальні суспільства та технологічні цивілізації: взаємозалежності та протиріччя	Розуміти особливості постіндустріального (інформаційного) суспільства та його вплив на розвиток культури. Знати основні досягнення науки і техніки в другій половині ХХ ст. Розуміти особливості цивілізаційного розвитку «нових індустріальних економік» (на прикладі держав Азіатсько-Тихоокеанського регіону).	
16.	Тема 16. Підсумки. Цивілізаційні та культурні перспективи розвитку людства	Розуміти основні тенденції цивілізаційного розвитку сучасного світу. Знати сутність та основні ознаки глобалізації. Усвідомлювати місце і роль України в глобалізаційних процесах	

4. Система оцінювання курсу

Лекції	0
Семінарські заняття	50
Самостійна робота студентів	20
Семестрова контрольна робота	10
Екзамен	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи																	Підсумковий тестовий контроль (екзамен)	Сума	
Поточний контроль															СРС				Семестрова контрольна робота
Сем 1	Сем 2	Сем 3	Сем 4	Сем 5	Сем 6	Сем 7	Сем 8	Сем 9	Сем 10	Сем 11	Сем 12	Сем 13	Сем 14	Сем 15	СРС 1	СРС 2			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	10	10		
Max= 50															Max= 20		Max= 10	20	100

6. Ресурсне забезпечення

1. Балух В.О. Історія Стародавньої Греції : курс лекцій. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 420 с. 2. Бардески К.Д. Месопотамия: колыбель человечества / пер. с итал. Москва : Ниола-Пресс; 000 «Издательский дом «Вече», 2008. 128 с. 3. Блохина И.В. Архитектура. Всемирная история архитектуры и стилей. Москва : АСТ, 2014. 400 с. 4. Бонгард-Левин Г.М. Древняя Индия. История и культура. Санкт-Петербург : Алетейя, 2001. 288 с. 5. Бродель Ф. Грамматика цивилизаций / пер. с фр. Б.А. Ситников. Москва : Издательство «Весь Мир», 2008. 552 с. 6. Вейс Г. История цивилизации: архитектура, вооружение, одежда, утварь : Иллюстрированная энциклопедия в 3-х т. Т. 1.: Классическая древность (до IV в.). Москва : Изд-во ЭКСМО-Пресс, 1998. 752 с.

7. Вейс Г. История цивилизации: архитектура, вооружение, одежда, утварь : Иллюстрированная энциклопедия в 3-х т. Т. 2.: «Темные века» и Средневековье (IV–XIV вв.). Москва : Изд-во ЭКСМО-Пресс, 1998. 600 с.
8. Вейс Г. История цивилизации: архитектура, вооружение, одежда, утварь. Т. 3.: Новое время (XIV–XIX вв.). Москва : Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. 768 с.
9. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки 1918–1945 рр. : підручник для вузів / 2-ге вид., доп., перероб. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2003 . 472 с.
10. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2002 роки) : навч. посіб. для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. Київ : Либідь, 2004. 622 с.
11. Дейвіс Н. Європа. Історія / 2-ге вид. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 1463 с.
12. Древние цивилизации / под общ. ред. Г.М. Бонгард-Левина. Москва : Мысль, 1989. 479 с.
13. Енциклопедія Трипільської цивілізації : В 2-х т. Т. 1, Кн. 1 / гол ред. М.Ю. Відейко ; Міністерство культури і мистецтв України; Державне підприємство Книжкова палата України ім. Івана Федорова; Національна комісія України у справах ЮНЕСКО; Корпорація «Індустріальна спілка Донбасу»; ЗАТ «Петроїмпекс». Київ, 2004. 703 с.
14. Енциклопедія Трипільської цивілізації : В 2-х т. Т. 1, Кн. 2 / гол ред. М.Ю. Відейко ; Міністерство культури і мистецтв України; Державне підприємство Книжкова палата України ім. Івана Федорова; Національна комісія України у справах ЮНЕСКО; Корпорація «Індустріальна спілка Донбасу»; ЗАТ «Петроїмпекс». Київ, 2004. 320 с.
15. Енциклопедія Трипільської цивілізації : В 2-х т. Т. 2 / гол ред. М.Ю. Відейко ; Міністерство культури і мистецтв України; Державне підприємство Книжкова палата України ім. Івана Федорова; Національна комісія України у справах ЮНЕСКО; Корпорація «Індустріальна спілка Донбасу»; ЗАТ «Петроїмпекс». Київ, 2004. 655 с.
16. История древнего мира. Кн. 1: Ранняя древность / под ред. И.М. Дьяконова, В.Д. Нероновой, И.С. Свенцицкой ; изд. 3-е, исправл. и доп. Москва : Наука, 1989. 470 с.
17. История древнего мира. Кн. 2: Расцвет древних обществ / под ред. И.М. Дьяконова, В.Д. Нероновой, И.С. Свенцицкой ; изд. 3-е, исправл. и доп. Москва : Наука, 1989. 572 с.
18. История древнего мира. К. 3: Упадок древних обществ / под ред. И.М. Дьяконова, В. Д. Нероновой, И.С. Свенцицкой ; изд. 3-е, исправл. и доп. Москва : Наука, 1989. 407 с.
19. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2002) : навчальний посібник. Вінниця : Фоліант, 2003. 560 с.
20. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу : підручник / 2-ге вид., стереотип. Київ : Либідь, 2002. 592 с.
21. Очерки истории исламской цивилизации: в 2-х т. Т. 1. / под общ. ред. Ю.М. Кобищанова. Москва : РОССПЭН, 2008. 936 с.
22. Очерки истории исламской цивилизации: в 2-х т. Т. 2. / под общ. ред. Ю.М. Кобищанова. Москва : РОССПЭН, 2008. 776 с.
23. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: соціокультурний розвиток людства : навч. посібник. Київ : Либідь, 2001. 360 с.
24. Средневековая Европа глазами современников и историков. Ч. 2. Европейский мир X–XV вв. / Серия «Всемирная история и культура глазами современников и историков». Москва : Интерпракс, 1995. 384 с.
25. Тимофієнко В.І. Історія архітектури Стародавнього світу : підручник для вузів. Київ : Наук. думка, 2006. 512 с.
26. Тойнби А.Дж. Постигание истории : сборник / пер. с англ. Москва : Прогресс, 1991. 736 с.

27. Фергюсон Н. Цивілізація. Як Захід став успішним / пер. з англ. В. Циба. Київ : Наш формат, 2018. 488 с.
28. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. Москва : АСТ, Мидгард, 2007. 576 с.
29. Ходжсон М. История ислама: Исламская цивилизация от рождения до наших дней. Москва : Эксмо, Наше слово, 2013. 1088 с.
30. Kemp B. Ancient Egypt: anatomy of a civilization. New York : Routledge Taylor&Francis Group, 2006. 222 p.

7. Контактна інформація

Кафедра	туризмознавства і краєзнавства, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201 Б. Кабінет – 309. https://ktk.pnu.edu.ua/
Викладачі	проф. Великочий Володимир Степанович викл. Зарічняк Андрій Петрович
Контактна інформація викладачів	volodymyr.velykochyy@pnu.edu.ua andriy.zarichnyak@pnu.edu.ua

8. Політика курсу

Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Стефаника» і опубліковано їх на сайті. Викладеними в цих документах принципами (відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги, безпеки і добробуту, законності) та правилами поведінки студентів і працівників університету, які базують на відповідних законах, й керується кафедра готельно-ресторанної та курортної справи у своїй діяльності. В університеті діє «Гаряча лінія» з ректором, «Телефон довіри», більшість вступних іспитів проводиться за комп'ютерно-тестовими технологіями, а іспит за допомогою онлайн-трансляції можна переглядати у реальному часі. Діяльність кафедри, ректорату з питань запобігання та виявлення корупції здійснюється на основі чинного законодавства України.
Пропуски занять	Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Всі завдання здаються у встановлений термін, за винятком поважної причини у студента
Невідповідна поведінка під час заняття	Вирішується згідно чинного законодавства України, Статуту університету
Додаткові бали	Виставляються під час семінарських занять за оригінальні відповіді студентів з заявленої теми
Неформальна освіта	Зараховуються, як підсумковий контроль,

	результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, які відповідають програмі навчальної дисципліни

Викладач _____ Великочий В.С.

Викладач _____ Зарічняк А.П.